

1. søndag i advent d. 3. december 2017

Salmer:

74: Vær velkommen, Herrens år

76: Op, thi dagen nu frembryder

77: O kom o kom, Immanuel

78: Blomstre som en rosegård

208: Skriv dig, Jesus, på mit hjerte

84: Gør døren høj, gør porten vid

Prædikentekst: Lukasevangeliet 4,16-30

Jesus kom også til Nazaret, hvor han var vokset op. På sabbatten gik han efter sædvane ind i synagogen, og han rejste sig for at læse op. Man rakte ham profeten Esajas' bog, og han åbnede den og fandt det sted, hvor der står skrevet:

Herrens ånd er over mig,

fordi han har salvet mig.

Han har sendt mig

for at bringe godt budskab til fattige,

for at udråbe frigivelse for fanger

og syn til blinde,

for at sætte undertrykte i frihed,

for at udråbe et nådeår fra Herren.

Så lukkede han bogen, gav den til tjeneren og satte sig, og alle i synagogen rettede spændt øjnene mod ham. Da begyndte han at tale til dem og sagde: »I dag er det skriftord, som lød i jeres ører, gået i opfyldelse.« Alle gav de ham deres bifald og undrede sig over de nådefulde ord, som udgik af hans mund, og de spurgte: »Er det ikke Josefs søn?« Han svarede dem: »I vil sikkert bruge denne talemåde mod mig: Læge, læg dig selv! og sige: Vi har hørt om alt det, der er sket i Kapernaum; gør det samme her i din hjemby!« Men han sagde: »Sandelig siger jeg jer: Ingen profet er anerkendt i sin hjemby. Og jeg siger jer, som sandt er: Der var mange enker i Israel på Elias' tid, dengang himlen var lukket i tre år og seks måneder, så der blev stor hungersnød i hele landet; og Elias blev ikke sendt til nogen af dem, men til en enke i Sarepta i Sidons land. Og der var mange spedalske i

Israel på profeten Elisas tid; og ingen af dem blev rensset, men det blev syreren Na'aman.« Alle i synagogen blev ude af sig selv af raseri, da de hørte det; de sprang op, jog ham ud af byen og drev ham hen til kanten af det bjerg, deres by var bygget på, for at styrte ham ned. Men han banede sig vej imellem dem og gik.

I dag hører vi om, at Jesus kommer til sin hjemby. Der er noget trygt og uforanderligt over ens hjemby. I hvert fald, som den gemmer sig i ens tanker. Minder om skolegang. Minder om forældres venner, som man af mærkelige årsager stadig kan huske navnet på. Minder om børnene fra nabosognene, som man enten var gode venner med eller i krig med. I ens hjemby, der skal tingene helst være, som de altid har været.

Jesus kommer til Nazaret, og den var stadig, hvor den var og altid havde været. I hvert fald de sidste par hundrede år. Nazaret var nemlig en forholdsvis ny by. Det var først i slutningen af det andet århundrede før Kristus, at byen voksede frem. Det vil sige cirka 150 år inden Jesus besøgte byen. Byen er altså på alder med mange af de mindre byer og landsbyer heromkring, som voksede frem i løbet af 1800-tallet. Det begyndte ofte med ankomsten af jernbane, anlæggelsen af de større veje og byggeriet af andelsmejerier, frysehuse og brugsforeninger for mellem 100 og 150 år siden.

Det andet vi kan sige om Nazaret er, at det var en lille landsby. Det ved man fra arkæologiske udgravninger. Der har måske boet 75-150 indbyggere. Ikke mere end det. Nabobyen Kapernaum lå omkring 30 km derfra og havde måske 1000-1500 indbyggere. Der havde Jesus allerede været på besøg, og naturligvis er rygterne om bysbarnets mirakler og vise ord nået til hans gamle lille hjemby. De vil jo gerne holde sig orienterede.

Nazaret var for det tredje en sammenflettet by. Det var sandsynligvis en familie-landsby med én stor eller et par store familieklaner, som dominerede det meste. I vores tid taler vi ofte om kernefamilier. Far, mor og børn, selvom de desværre i alt for mange tilfælde går i stykker. På den tid eksisterede kernefamilier kun som en celle i den større familie: Familieklanen. Alle kendte alle og alle var mere eller mindre i familie med hinanden. Familieklanens sammenhold og fortsatte liv var meget vigtigt.

Og så var Nazaret for det fjerde stolt af sin nationale jødiske arv: Nazaret kommer af det hebraiske ord for rodkud, netzer. For en jøde på Jesu tid ville "nazaræeren Jesus fra Nazaret" have lydt som "Rodskudmanden Jesus fra Rodskudbyen". Selve ordet rodkud kommer fra profetien i Esajas' Bog kapitel 11 vers 1, der taler om, at der skyder en kvist fra Isajs stub, et skud gror frem fra hans rod. Der gror noget nyt op fra stubben af det træ, som er fældet. Noget nyt fra Gud, fyldt med ånd, visdom og styrke.

Tiden var fuld af forventninger om dette rodkud, denne Messias. Israel var efter nogle militære sejre over nabofolkene igen blevet så stort som på kong Davids tid, selvom de for tiden var besat af romerne. Mange spurgte sig selv: Er det her begyndelsen på den lovede messias-tid? Er Guds rige endelig ved at komme nær? Kan det tænkes, at Davids rodkud vil dukke op i selve rodkud-byen, lige her i Nazaret?

Så Nazaret var en ny, lille, sammenflettet familielandsby med messianske drømme om Guds riges sejr og nabofolkenes nederlag. Det er den by, Jesus kommer til. Måske på størrelse med Nørskovlund eller Vinderslev, Pederstrup eller Mausing. Måske med cirka samme alder. Måske med samme tætte bånd mellem familierne.

Men alt er ikke bare hyggeligt familiekomsammen. Hvorfor skifter stemningen i synagogen i Nazaret så hurtigt? Hvorfor går nazaræerne fra begejstring til mordforsøg på kort tid? Hvad er det, der får dem til at eksplodere, først i jubel, så i raseri?

De bliver først begejstrede over Jesu ord om, "I dag er det skriftord, som lød i jeres ører, gået i opfyldelse."

Nu er Herrens ånd over Jesus, han er blevet salvet, han er blevet sendt for at bringe godt budskab til fattige, frigivelse for fanger, syn til blinde, frihed til undertrykte. Kort sagt, for at udråbe et nådeår for Herren. En ny start. Ikke kun på et nyt år. Men for en helt ny tid. Guds tid. Nu kommer Guds rige endelig i synlighed og styrke, ligesom de så glimt af det, da David var konge.

Det sker endda lige her i Nazaret. Det sker med en af deres egne, med Jesus. Så de jubler. De er stolte. De er spændte. Hvordan mon Jesus vil begynde at sætte Guds rige igennem? Vil Nazaret endelig blive til meget mere end et rodkud, nemlig til et stort og mægtigt træ, som resten af landets

småbyer kan søge skygge og hvile under og se op til? Og de selv, som er i familie med Jesus, mon ikke også de vil få gavn af hans store magt? Jo, der vil nok falde lidt pragt og respekt af på dem også. Det skal nok blive godt.

Kom så, Jesus. Bare gå i gang. Vi er klar. Vi er sammen med dig. Vi venter.

Det må have været fristende for Jesus at gå med i deres jubel. Give dem, hvad de ønskede. Han har dem i sin hule hånd. De er fulde af forventning til det, som skal ske igennem ham! Han må have kunnet mærke deres begejstrede forventninger fylde hele synagogen og mærke deres jubelråb mod sin krop.

Men Jesus giver dem ikke, hvad de ønsker. For problemet er, at de har forkerte forventninger til Guds rige. Indbyggerne i Nazaret forventer ligesom de fleste jøder en jødisk national opblomstring. Et stort stærkt jødisk træ, som kun skal være til gavn for jøder. Jesus har en helt anden version af Guds rige, ja, Jesus er i *sig selv* en helt anden version af Guds rige. Et Guds rige, som er for alle. Ikke kun dem fra Nazaret. Ikke kun jøder. Men alle mennesker, alle folkeslag. Det viser Jesus ved at nævne to eksempler fra deres egen historie, hvor Guds profeter hjalp mennesker fra nabofolkene.

Den besked er simpelthen for meget for hans hjemby. De bliver vrede og irriterede over, at han har en anden plan for Guds rige end dem. Hvorfor skal nabofolkene have gavn af Guds rige? Israels Gud er Israels Gud. Det må Jesus da, som en god jøde, kunne forstå.

Og hvis han virkelig har ret i sin udlægning af, at Guds rige også vil være for nabofolkene, ja, alle folkeslag, så må han være noget andet og mere end en simpel tømrersøn. Så må han være Guds profet, Messias, Guds søn, for hvem ellers kan ændre på planer for Guds rige. Godt nok har de lige tiljuble ham, da han sagde, at Guds ånd var over ham, og at nu skete der noget virkelig nyt og stort. Men de forstod det mest, som at den nye tid, der ville komme, det var en tid med politisk sejr og national styrke i form af et stærkt rige. Ikke så meget åndelig storhed og nærhed med Gud i skikkelse af en person. Så det er alligevel for meget for beboerne i Nazaret at tro på, at Jesus er Kristus, den salvede, Messias, Guds søn. For de kender ham jo. Det er jo Jesus, ham, der altid har boet henne hos Josef og Maria. Det giver ikke mening. Jesus må have fået storhedsvanvid, det kan ikke være anderledes.

Jesus er en helt galt afmarcheret slægtning, og familiens ære skal beskyttes. Han må dø, for han har ikke været lydige mod far og mor og den øvrige familie, han er en genstridig søn. Så de forsøger at slå Jesus ihjel. Men han undviger deres mordforsøg og forlader dem. Det var endnu ikke tid til at han skulle dø.

Nu i dag, på 1. søndag i kirkeåret, kommer Jesus også til vores landsby, der, hvor vi bor. Beretningen om, hvad han sagde og gjorde i Nazarets synagoge møder os, stiller sig foran os, og vi må forholde os til det og til ham.

Nogle af os har kendt ham hele vores liv. Vi har vænnet os til ham. Vi er vokset op med ham. Siger ”Jesus” lige så naturligt, som vi siger ”Mor” eller ”Far” eller vores venners navne. Og vi har måske dannet os vores helt egne forventninger af, hvad Guds rige går ud på. At hvis vi tror på Gud på den og den måde, beder, hjælper andre, så vil han også hjælpe os. Så vil modgang ikke ramme os eller så vil han hjælpe os med at skaffe os vores ret over for andre. Når vi nu har fulgt ham og kendt ham hele vores liv, så vil han da også se med særligt gavmilde øjne på os og vores liv.

Det kan være forventningen. Måske ikke en bevidst forventning, men en som ligger og lurker under overfladen. Der må da være nogle fordele ved at have kendt ham i så langt tid.

Andre af os har måske ikke før tænkt så meget over Jesus, og hvem han egentlig er. Jo, vi har måske hørt om ham som stifteren af en verdensreligion. En for længst afdød profet. Men som en der kan have betydning i dag? Nej, det har vi ikke tænkt så meget over. Men nu kommer han til os. Der var et ”i dag” i teksten, og der er stadig et ”i dag” lige nu og her. Jesus er den samme, og det er stadig ham, som bærer Guds rige i sig. Forholdet til ham afgør vores forhold til Guds rige, ja, til Gud selv.

Til os alle kommer det samme spørgsmål. Stoler vi på Jesus? Er han den, han siger? Er vi villige til at underlægge os ham, når han bryder vores forventninger for, hvad Guds rige går ud på? At Guds rige ikke er noget specielt dansk eller luthersk, men for alle, som vil følge Jesus og tro ham. Hvad enten man bor i Iran eller Midtjylland. Hvad enten man kommer fra muslimsk baggrund eller gammel dansk kristen baggrund. For tiden er det blandt andet hos mennesker med iransk baggrund, at Guds rige vokser, at mennesker begynder at følge Jesus Kristus. Guds rige er tilgængeligt for alle, som vil lytte til og følges med Jesus.

Stoler vi på Jesus, når han viser os sandheden om os selv; Hvad enten den er, at vi er fanget i vores selvskabte fangehuller af skam, mindreværd eller overdreven stolthed? Eller at vi er blinde for sandheden om os selv og verden, både at vi er skabte af Gud og derfor højt elskede, og at vi er faldne og sårede og mislykkes med en del af det, vi gør? Eller at vi er undertrykte af frygt for at tale offentligt om Gud og tro med andre mennesker? Eller at vi er fattige i ånden, tvivler og farer vild og har brug for en frelser, en Messias?

Stoler vi på ham, når han siger, at han, Guds søn, netop er sendt for at udråbe et nådeår for os? Os, som er fanger, blinde, undertrykte og fattige? Et nyt nådeår med mulighed for tilgivelse og forsoning, frihed og fællesskab, glæde og frimodighed. Gratis. For intet. Ufortjent.

Det er tilbuddet. Dengang i Nazarets synagoge og her i Hinge/Vinderslev Kirke i dag. Spørgsmålet er, om vi vil følges med ham ud i det nye nådeår. For han vil følges med os. Helt tæt. I vores indre ved Ånden. I nadveren. I bønner. I fællesskabet.

Glædeligt nådeår!